
Spis treści

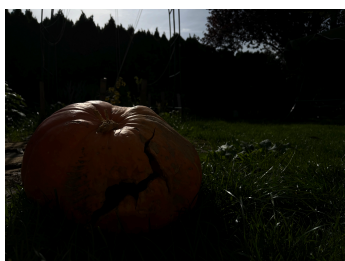
1. Podstawowe pojęcia:
 1. Przesłona
 2. Focus
 3. ISO (czułość)
 4. FPS (klatki na sekundę)
 5. Proporcje obrazu
2. Dźwięk w filmie
3. Programy do montażu
4. Etapy powstawania filmu

Podstawowe pojęcia techniczne:

Przesłona - jest to mechaniczny element w każdej kamerze, który działa jak źrenica w naszym oku. Za jej pomocą regulujemy, ile światła wpada do obiektywu. Wartość przesłony zazwyczaj wynosi od F/1.4 do F/16. Im mniejsza ta wartość, tym jaśniejszy obraz; im większa, tym mniej światła dostaje się do obiektywu, a obraz staje się ciemniejszy.

Jak zastosujemy to w praktyce? Istnieją dwa sposoby.

Po pierwsze, jak łatwo się domyślić, w im ciemniejszych warunkach nagrywamy, tym bardziej chcemy otworzyć przesłonę, żeby obraz był jaśniejszy. Im scena jest jaśniejsza, tym wyższą wartość przesłony ustawiamy, aby uniknąć prześwietlenia.

Niedoświetlone ujęcie

Dobra ekspozycja

Prześwielone zdjęcie

Drugi, nieco mniej oczywisty sposób wykorzystania przesłony, polega na tym, że im mniejsza jej wartość, tym bardziej rozmyte będzie tło ujęcia - zmienia się głębokość ostrości. Przy małej wartości przesłony, tło będzie rozmyte i analogicznie przy dużej wartości wszystko w kadrze będzie ostre.

Dynia jest ostra

Tło jest ostre

Kamery w smartfonach nie mają możliwości fizycznej regulacji przesłony. Jest ona stała. Zamiast tego, pojawia się parametr, który najczęściej nazywany jest "Ekspozycją". Przy jego pomocy możemy ustawić jasność, ale nie głębię ostrości.

Focus - określa na czym "skupiona" jest kamera. W trybie manualnym możemy ustawić go ręcznie na daną odległość od obiektu. Natomiast w trybie automatycznym kamera będzie próbowała sama zdecydować, które elementy kadru powinny być ostre.

Jeżeli używacie smartfonów, to w domyślnym trybie video ostrość będzie ustawiona "na wszystko". Możecie natomiast wykorzystać tryb filmowy, jeśli taki jest w Waszych aplikacjach kamery, który będzie rozmazywać tło. Jeśli nie, możecie pobrać zewnętrzną aplikację - na przykład Filmic Pro, czy Moment Pro Camera. Macie opcję, by pozwolić kamerze samodzielnie wybierać, który obiekt będzie śledzony lub wybrać go poprzez kliknięcie w niego na ekranie.

ISO - jest to czułość matrycy (czyli części na której obraz jest zapisywany) podawana w wartościach od 100 do kilku(nastu) tysięcy. Im jest wyższa, tym jaśniejszy obraz. Ale uwaga! Przy wyższych wartościach ISO jakość obrazu spada. Dobrą praktyką jest zwiększanie ISO powyżej 100 dopiero wtedy, kiedy nie jesteśmy w stanie osiągnąć doświetlonego obrazu w inny sposób.

Proporcje obrazu - typowym i najpopularniejszym formatem do produkcji filmów jest proporcja 16:9. Możecie oczywiście wybrać taki format, jaki Wam pasuje, czy to typowe dla mediów społecznościowych 9:16, czy kinowe 21:9, ale używając wielu urządzeń do tworzenia filmu (na przykład smartfona i kamery lub aparatu) upewnijcie się w ustawieniach, że nagrywają one w tym samym formacie. Dzięki temu unikniecie zdeformowania obrazu i innych bolączek podczas montażu.

Liczba klatek na sekundę - określana jako FPS, czyli z angielskiego frames per second. Film to nic innego jak bardzo szybka seria zdjęć. Żeby nasze oko uchwyciło to jako płynny, ruchomy obraz, musimy zobaczyć przynajmniej 20 klatek, czyli obrazów w ciągu sekundy. Standardowo kamery i smartfony nagrywają w 30 lub 60 klatkach na sekundę, natomiast w filmie fabularnym typowo używa się 24 kl./s. Podobnie jak w przypadku proporcji, ważne jest, żeby wybrać jedną wartość i trzymać się przez cały projekt.

Dźwięk w filmie

Istnieją dwa źródła dźwięku, które możecie wykorzystać.

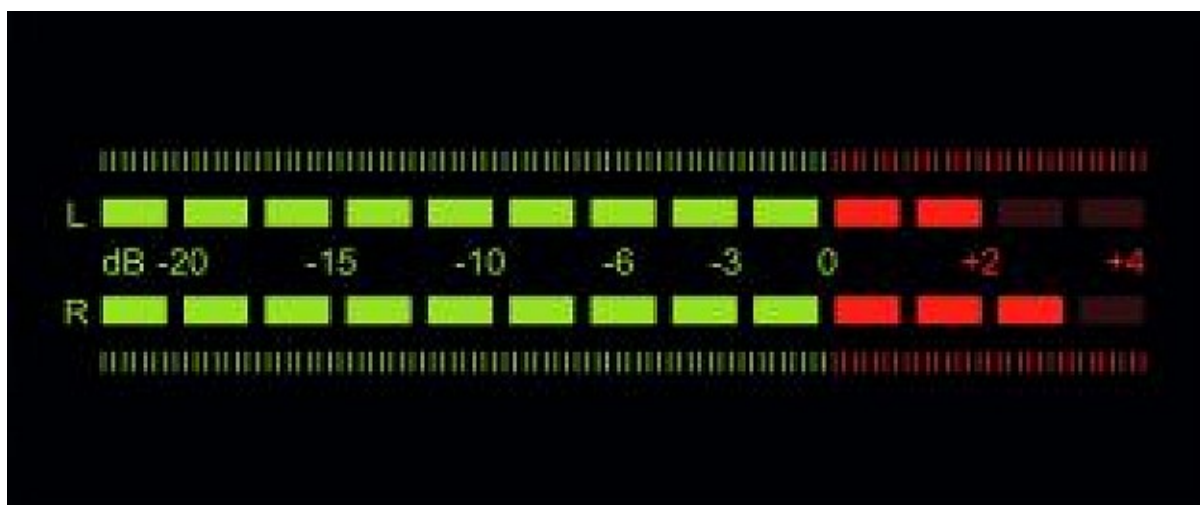
Jedno z nich to po prostu mikrofon, używany podczas nagrywania obrazu. Może być to ten wbudowany w Wasz smartfon, czy kamerę; może to być osobne urządzenie, podpięte do kamery.

Druga opcja to nagranie dźwięku osobno i połączenie audio i video podczas montażu. Często robi się tak z głosem narratora.

Coś, na co warto zwrócić uwagę podczas nagrywania dźwięku to **gain**. Co to jest? W skrócie jest to natężenie dźwięku. Im więcej, tym głośniejszy jest zarejestrowany dźwięk. Zbyt niski gain spowoduje, że nagranie będzie zbyt ciche. Zbyt wysoki gain powoduje, że dźwięk przesteruje się, czyli będzie zniekształcony. W efekcie nie można rozróżnić słów, dźwięk jest nienaturalny. Ostrożnie zatem, bo najczęściej nie da się tego naprawić w postprodukcji!

Jak ustawić gain? Możecie oczywiście zostawić ten parametr w ustawieniu automatycznym, ale najlepsze efekty osiągniecie ustawiając go ręcznie.

Spójrzcie:

Przykładowy wskaźnik gainu

Znajdziecie taki wskaźnik w ustawieniach urządzenia. Załóżmy, że chcecie nagrać, jak ktoś mówi. Niech osoba, którą nagrywacie mówi do mikrofonu tak, jak podczas nagrania. Następnie wyregulujcie gain w taki sposób, żeby w "najgłośniejszych" momentach wskaźnik sięgał około -3 dB. W ten sposób Wasz dźwięk będzie wystarczająco głośny, ale nie zniekształci się. Jeżeli wskaźnik sięgnie czerwonej sekcji, audio się przesteruje!

Programy do montażu

Gdy nagrać już swoje ujęcia, trzeba będzie je połączyć. Na komputerze, czy na telefonie, zgrajcie wszystkie nagrane materiały w jedno miejsce i zaczynamy! Istnieje kilka programów, które możecie do tego wykorzystać.

Przykłady najpopularniejszych bezpłatnych programów:

DaVinci Resolve (wersja darmowa)

iMovie

VSDC

Przykłady najpopularniejszych płatnych programów:

Adobe Premiere

DaVinci Resolve Studio

Sony Vegas Pro

Macie kilka nieco różniących się od siebie opcji do wyboru, jednak co do zasady funkcjonują one podobnie. Pierwsze z okienek to przeglądarka plików - tu musicie odszukać folder do którego zgraliście wszystkie materiały i dodać je do projektu. Następnie możecie dodawać je z tej przeglądarki do tzw. "Timeline'u", czyli sekcji, która pokazuje przebieg Waszego filmu. Z tego miejsca możecie przycinać ujęcia, ustawiać je w odpowiedniej kolejności, dodać przejścia i zadbać o dźwięk, słowem: montować swój film.

Ze względu na to, że nie jesteśmy w stanie omówić konkretnie wszystkich programów i na to, że trochę różnią się one od siebie, zachęcamy Was do wyszukiwania poradników do konkretnego oprogramowania w internecie.

Proces powstawania filmu

Przy tworzeniu filmu wyróżniamy trzy etapy:

Preprodukcję, produkcję i postprodukcję.

Podczas **preprodukcji** musicie przede wszystkim określić, jaki macie pomysł na film – jakie będzie zawierał ujęcia, kto w nim zagra, no i przede wszystkim, co chcecie w nim przekazać. Podczas tego etapu warto także się zastanowić, kto zagra w jakiej roli (o ile Wasz pomysł uwzględni aktorów), a także nad miejscami, w których chcecie kręcić. Jeżeli pracujecie w grupie, podzielcie się rolami na planie i określcie kto będzie np. operatorem / operatorką kamery, a kto reżyserem / reżyserką.

Przed wszystkim jednak, zanim zaczniecie produkować film, potrzebujecie scenariusza. Przydatne może być także stworzenie scenopisu oraz harmonogramu zdjęć.

Następnie zaczyna się etap **produkcji**, w którym nagrywacie materiał video. Nagracie każdą scenę przynajmniej 3 razy, niezależnie od tego, jak dobra wydaje się pierwsza próba - lepiej mieć za dużo niż odkryć później, że czegoś nam brakuje.

Nie zapominajcie również o dźwięku! Często Wasza kamera może znajdować się zbyt daleko, żeby dobrze uchwycić dźwięk, więc warto mieć drugie urządzenie do nagrania dźwięku. Może to być mikrofon oczywiście, ale śmiało możecie też wykorzystać drugą kamerę albo drugiego smartfona. Bez problemu połączycie go potem w programie montażowym. Jeżeli chcecie wykorzystać dźwięk zewnętrzny, upewnijcie się. Opłaca się pracować w grupach!

Ostatni etap powstawania filmu to **postprodukcja**. Jest to czas w którym zbieracie cały nagrany materiał i łączycie go w jedną całość - w film. Dokonacie tego, wykorzystując jeden z wcześniej wymienionych w tym poradniku programów.

Sceny można przyciąć, wymieszać, edytować - efekt końcowy może się diametralnie różnić.

Możecie dodać przejścia między poszczególnymi scenami, dodać dźwięk (nie tylko ten nagrany, ale także osobne efekty dźwiękowe), czy efekty wizualne.

A kiedy Wasz film będzie gotowy, śmiało wysyłajcie go na konkurs!